

Ústav slavistiky FF MU
pořádá dne

4. dubna 2023

tematické odpoledne

VÁLKA V BOSNĚ A HERCEGOVINĚ (1992–1995): TŘICET LET POTÉ

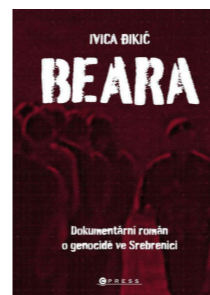
Výročí tragických událostí, které dodnes bytostně spoluurčují podobu „nejkomplikovanější země Evropy“, životní perspektivy jejích obyvatel a osudy příslušníků početné diaspory si připomeneme představením českých překladů dvou románů současných bosenskohercegovských autorů a projekcí dokumentárního filmu.

Filozofická fakulta MU, Arna Nováka 1, Brno, místnost **D22**
Akce se uskuteční v rámci **VIII. kroatistických setkání v Brně**
(www.kroatistikabrno.cz).

16:00 – 18:00 Představení románů

IVICA ĐIKIĆ: BEARA: DOKUMENTÁRNÍ ROMÁN O GENOCIDĚ VE SREBRENICI

Brno: Albatros Media – CPress 2021, přeložil Petr Stehlík

Čtenářsky strhující kniha pojednává o nejmasovějším válečném zločinu spáchaném v Evropě od holocaustu – o systematickém povraždění více než osmi tisíc zajatých Bosňáků, jehož se dopustily jednotky bosenských Srbů během několika parných červencových dní roku 1995 poté, co obsadily Srebrenici, bezpečnou zónu pod ochranou OSN. Autor se toto velké téma snaží uchopit skrze optiku plukovníka Ljubiši Beary, který byl mozkiem celé operace. Jeho úkolem bylo, aby v co nejkratší době a pokud možno beze stop zorganizoval přepravu a likvidaci zajatců a následné pohřbení jejich těl do hromadných hrobů. Jak se z někdejšího důstojníka Jugoslávské lidové armády stal masový vrah oddaně sloužící ideologii krve a půdy? Co jej pohánělo a s jakými dilematy se potýkal? Jak se takovýto zločin kolosálních rozměrů podepíše na kolektivu, jehož jménem byl spáchán? To jsou některé z otázek, na něž spisovatel hledá odpověď. Ivica Đikić při tom vychází z mnohaletého studia pramenů, důsledně ctí faktografii a nezvyklou formou dokumentárního románu odhaluje rozměry genocidy ve Srebrenici se všemi jejími fázemi i zvraty, zákonitostmi i nahodilostmi, konkrétními strůjci i vykonavateli. Fascinující výprava do „srdce temnoty“, kterou čtenář podnikne na stránkách této knihy, ovšem především zkoumá příčiny a architekturu zla.

LANA BASTAŠIĆ: CHYŤ TOHO KRÁLÍKA

Praha: Argo 2022, přeložil Jakub Novosad

Románový debut Lany Bastašić je koncepčně promyšleným, poutavě napsaným a emocionálně vzrušujícím dílem o hledání identity a konfrontaci s fantomy minulosti. Kniha pojednává o přátelství a dospívání dvou dívek, Sary a Lejly, které společně vyrůstaly ve zlověstných kulisách Bosny 90. let a nyní se po dvanáctiletém odloučení vydávají hledat Lejlina bratra Armina, jenž byl jedním z mnoha lidí „nesprávné národnosti“, po nichž se za války v Banja Luce ovládané srbskými šovinisty slehla zem. Během své pouti jsou konfrontovány s křivdami, příkořimi a traumatizujícími zážitky z jejich společné minulosti a zároveň reflektují tragiku bosenského údělu či exilovou zkušenost. Současná dějová linie je prokládána retrospektivními obrazy z minulosti, v nichž jsou vyjevovány milníky duševního a tělesného zranění Sary a Lejly, respektive vývoj jejich konfliktního a výrazně ambivalentního vztahu, který je hluboce poznamenán nejen jejich odlišnou přirozeností, ale také násilnou proměnou kolektivních identit, jíž byly spolu se svým širším okolím i rodinou vystaveny v čase dospívání, které poznamenala všeprostopupující atmosféra strachu, přetvářky, nenávisti a beztrestně páchaných zločinů. Znepokojující literární svědectví o vyrůstání v prostředí zdevastovaném národnostní nesnášenlivostí je též působivou generační výpovědí, jež je prostoupena bytostně ženskou sensibilitou a vyprávěna z uvědoměle feministické perspektivy.

Knihy za účasti překladatelů **Petra Stehlíka** a **Jakuba Novosada**
a redaktorů **Jana Dvořáka** (Albatros Media – CPress) a **Martiny Mašinové** (Argo)
představí a diskusi o nich povede **Pavel Pilch**.

18:00 – 19:40 Filmová projekce

SCREAM FOR ME SARAJEVO (2017, r. Tarik Hodžić, 96 min., české titulky)

Píše se rok 1994 a Sarajevo je pro světovou veřejnost symbolem utrpení obyvatel Bosny a Hercegoviny rozvrácené největším válečným konfliktem v Evropě od konce 2. světové války. Sarajevané jsou již třetím rokem vystaveni nelidským životním podmínkám a každodennímu ostřelování jednotkami bosenských Srbů, které město obléhají. Část občanů bosenské metropole se však stane svědky zázraku, o němž nesnili ani v nejdivočejších snech. Na jednom z nejnebezpečnějších míst planety totiž s jejich přičiněním vystoupí Bruce Dickinson, zpěvák heavymetalové legendy Iron Maiden, spolu s kapelou tvořenou dalšími britskými muzikanty. Dokumentární film natočený v britsko-bosenskohercegovské koprodukcí barvitě líčí okolnosti této události, která doslova změnila životy všech zúčastněných. Režisér Tarik Hodžić prostřednictvím archivních snímků a svědectví klíčových aktérů i obyčejných návštěvníků bájného vystoupení vypráví fascinující příběh o síle vzdoru a odhodlání v konfrontaci s válečnou zkázą, smrtí a strádáním.